Europos Parlamentas
2024-2029

Užsienio reikalų komitetas

2025/2250(INI)

16.2.2026

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl 2025 m. Komisijos ataskaitos dėl Albanijos
(2025/2250(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėjas: Andreas Schieder

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

AIŠKINAMOJI DALIS 8

PRIEDAS. GAUTOS INFORMACIJOS DEKLARACIJA 9

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl 2025 m. Komisijos ataskaitos dėl Albanijos
(2025/2250(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Albanijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimą[1],

– atsižvelgdamas į 2009 m. balandžio 24 d. Albanijos pateiktą paraišką dėl narystės ES,

– atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1529, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)[2],

– atsižvelgdamas į 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1449, kuriuo nustatoma Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonė[3],

– atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 5 d. Komisijos komunikatą „Stojimo proceso stiprinimas. Įtikima ES perspektyva Vakarų Balkanų šalims“ (COM(2020)0057),

– atsižvelgdamas į 2023 m. lapkričio 8 d. Komisijos komunikatą „Naujas Vakarų Balkanų ekonomikos augimo planas“ (COM(2023)0691),

– atsižvelgdamas į Albanijos reformų darbotvarkę, pateiktą pagal ES reformų ir ekonomikos augimo priemonę ir Komisijos patvirtintą 2024 m. spalio 23 d.,

– atsižvelgdamas į 2025 m. liepos 8 d. Komisijos komunikatą „2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita“ (COM(2025)0900) ir prie jo pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Šalies skyrius: teisinės valstybės principo taikymo padėtis Albanijoje“ (SWD(2025)0928),

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 4 d. Komisijos komunikatą „2025 m. komunikatas dėl ES plėtros politikos“ (COM(2025)0690) ir prie jo pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2025 m. ataskaita dėl Albanijos“ (SWD(2025)0750),

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 23 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) rinkimų stebėjimo misijos galutinę ataskaitą dėl 2025 m. gegužės 11 d. Albanijoje įvykusių parlamento rinkimų,

– atsižvelgdamas į 2025 m. gruodžio 17 d. Briuselyje įvykusio ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimo deklaraciją,

[1] OL L 107, 2009 4 28, p. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
[2] OL L 330, 2021 9 20, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[3] OL L, 2024/1449, 2024 5 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Albanijos,

– atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A10-0077/2026),

A. kadangi ES plėtra tebėra strateginė investicija į taiką, saugumą, stabilumą ir demokratinį, socialinį ir ekonominį vystymąsi visame Europos žemyne;

B. kadangi Albanija išlaikė aiškią strateginę narystės ES kryptį ir parodė, kad visapusiškai prisiderina prie ES bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP);

C. kadangi Albanija nuo 2014 m. yra ES šalis kandidatė, 2022 m. liepos mėn. pradėjo stojimo derybas, 2023 m. lapkričio mėn. sėkmingai užbaigė peržiūros procesą ir laikotarpiu nuo 2024 m. spalio 15 d. iki 205 m. lapkričio 17d. atidarė visas derybų skyrių grupes;

D. kadangi 2025 m. Komisijos ataskaitoje dėl Albanijos patvirtinama, kad šalis toliau daro pažangą daugumoje su stojimu susijusių sričių, ir kartu pabrėžiama gilesnių, nuoseklesnių ir negrįžtamų reformų būtinybė;

E. kadangi plėtros proceso patikimumas priklauso nuo griežtų sąlygų, nuopelnais grindžiamo pažangos vertinimo ir veiksmingo reformų įgyvendinimo, o ne tik nuo oficialaus teisės aktų priėmimo;

F. kadangi demokratinių institucijų, teismų nepriklausomumo, kovos su korupcija pastangų, žiniasklaidos laisvės ir pagrindinių teisių stiprinimas tebėra labai svarbus Albanijos stojimo kelyje;

G. kadangi dar nėra visapusiškai įgyvendintos ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro rekomendacijos toliau gerinti rinkimų procesą Albanijoje;

1. palankiai vertina tvirtą Albanijos įsipareigojimą siekti integracijos į ES, pagrįstą visų politinių partijų sutarimu ir didele piliečių parama, ir palankiai vertina tai, kad Albanija vos per 13 mėnesių atidarė visas stojimo derybų skyrių grupes;

2. palankiai vertina Albanijos užmojį užbaigti stojimo derybas iki 2027 m. pabaigos ir pastaraisiais metais padarytą sparčią pažangą; pabrėžia, kad būtina užtikrinti visapusišką teisės aktų įgyvendinimą;

3. pažymi, kad Komisija vertina Albanijos rinkimų sistemą kaip iš esmės tinkamą konkurencingiems rinkimams surengti, bet pakartoja susirūpinimą dėl nevienodų sąlygų, netinkamo administracinių išteklių naudojimo, įtarimų dėl balsų pirkimo ir spaudimo rinkėjams; todėl ragina daugumą ir opoziciją konstruktyviai ir įtraukiai vykdyti visapusišką rinkimų reformą, glaudžiai bendradarbiaujant su pilietine visuomene, ir gerokai prieš būsimus rinkimų ciklus visapusiškai įgyvendinti likusias ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro ir Venecijos komisijos rekomendacijas;

4. reiškia susirūpinimą dėl nuolatinės politinės poliarizacijos ir konfrontacinio politinio

diskurso, kurie kenkia parlamentinei priežiūrai, visuomenės pasitikėjimui ir veiksmingam demokratinių institucijų veikimui;

5. ragina vykdyti griežtesnę vykdomosios valdžios parlamentinę kontrolę, užtikrinti didesnį teisėkūros procedūrų skaidrumą ir prasmingesnes konsultacijas su pilietinės visuomenės organizacijomis, socialiniais partneriais ir nepriklausomomis institucijomis;

Teisinė valstybė, teisminės institucijos ir kova su korupcija

6. palankiai vertina tai, kad toliau įgyvendinamas teisingumo reformos procesas, apimantis teisėjų ir prokurorų patikrinimą, nes tai padėjo padidinti atskaitomybę ir sąžiningumą teisminėse institucijose; vis dėlto atkreipia dėmesį į nuolatines problemas, susijusias su teismų veiksmingumu, neišnagrinėtomis bylomis, teismų praktikos nuoseklumu ir bandymais daryti nederamą įtaką;

7. ragina toliau stiprinti teisminių institucijų valdymo organus, užtikrinant jų nepriklausomumą, skaidrumą ir profesinius gebėjimus, taip pat nuolat investuoti į teismų infrastruktūrą ir skaitmeninimą;

8. pabrėžia, kad korupcija išlieka didelį susirūpinimą keliančia problema ir kad, nepaisant pažangos teisinėje ir institucinėje sistemoje, Albanija turi toliau konsoliduoti savo tyrimų, baudžiamojo persekiojimo ir galutinių apkaltinamųjų nuosprendžių rezultatus, ypač aukšto lygio korupcijos bylų atveju;

9. primygtinai pabrėžia, kad korupcijos problemą reikia spręsti visais lygmenimis, kad būtų sustiprintas piliečių pasitikėjimas valstybės institucijomis ir sudarytos sąlygos nuspėjamai verslo aplinkai;

10. pabrėžia, kad svarbu veiksmingai kovoti su organizuotu nusikalstamumu, įskaitant pinigų plovimo ir prekybos narkotikais tinklus, ir ragina aktyviau bendradarbiauti su ES agentūromis, pvz., Europolu ir Eurojustu;

Pagrindinės teisės ir žiniasklaidos laisvė

11. ragina toliau dėti pastangas siekiant apsaugoti saviraiškos laisvę ir žiniasklaidos pliuralizmą ir, be kita ko, užtikrinti didesnį skaidrumą galimų žiniasklaidos savininkų interesų konfliktų atveju, apsaugos nuo politinio ir ekonominio spaudimo žurnalistams priemones ir veiksmingą grasinimų žiniasklaidos profesionalams ir išpuolių prieš juos tyrimą;

12. ragina Albaniją stiprinti mažumų ir pažeidžiamų grupių, įskaitant romus ir egiptiečius, asmenis su negalia, darbuotojus migrantus ir LGBTIQ+ asmenis, apsaugos institucinę sistemą ir užtikrinti veiksmingą kovos su diskriminacija teisės aktų įgyvendinimą; yra susirūpinęs dėl politiniame diskurse vartojamos prieš lyčių lygybę nukreiptos retorikos;

13. pabrėžia, kad reikia gerinti galimybes kreiptis į teismą, ypač pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms;

Viešojo administravimo reforma ir valdymas

14. pripažįsta viešojo administravimo reformos, įskaitant strateginį planavimą ir koordinavimą, pažangą; vis dėlto pabrėžia, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti nuopelnais grindžiamą įdarbinimą ir valstybės tarnybos depolitizavimą;

15. ragina gerinti politikos planavimą, įrodymais grindžiamą sprendimų priėmimą ir skaidrius biudžeto procesus, įskaitant griežtesnę parlamentinę viešųjų finansų priežiūrą;

Socialinės ir ekonominės reformos ir aplinka

16. palankiai vertina Albanijos dalyvavimą įgyvendinant ES Vakarų Balkanų ekonomikos augimo planą; vis dėlto pažymi, kad vis dar esama struktūrinių trūkumų, įskaitant neformalumą, ribotą našumo augimą ir sudėtingą verslo aplinką; pakartoja, kad svarbu gerinti transporto infrastruktūrą Vakarų Balkanų šalyse ir plėtoti jungtis su ES valstybėmis narėmis;

17. pabrėžia, kad svarbu investuoti į švietimą, įgūdžių ugdymą ir inovacijas, kad būtų remiamas tvarus augimas ir socialinė sanglauda;

18. pabrėžia, kad tikras socialinis dialogas yra labai svarbus siekiant užtikrinti plėtros naudą įvairioms gyventojų grupėms; apgailestauja dėl to, kad Nacionalinės darbo tarybos posėdžiai vyksta retai; ragina stiprinti trišalį konsultacijų procesą, įskaitant tinkamą profesinių sąjungų atstovavimą; pabrėžia, kad reikia toliau remti socialinių partnerių gebėjimų stiprinimą;

19. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kad per pastaruosius metus nepadaryta jokios pažangos aplinkos ir kovos su klimato kaita srityje;

Užsienio politika ir regioninis bendradarbiavimas

20. palankiai vertina nuoseklų ir visapusišką Albanijos prisiderinimą prie ES bendros užsienio ir saugumo politikos, įskaitant ribojamąsias priemones, nuolatinį Albanijos dalyvavimą BSGP misijose ir operacijose ir jos konstruktyvų vaidmenį skatinant stabilumą regione;

21. pabrėžia gerų kaimyninių santykių ir regioninio bendradarbiavimo, kaip esminių plėtros proceso sudedamųjų dalių, svarbą ir palankiai vertina aktyvų Albanijos dalyvavimą regioninėse iniciatyvose;

ES parama

22. palankiai vertina ES finansinę ir techninę pagalbą Albanijai pagal PNPP III ir reformų ir ekonomikos augimo priemonę ir pabrėžia, kad tokia parama ir toliau turi būti tvirtai susieta su konkrečių reformų įgyvendinimu ir išmatuojamais rezultatais;

°

° °

23. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir

parlamentams bei Albanijos Respublikos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.

AIŠKINAMOJI DALIS

Šiame pranešime vertinama dabartinė padėtis ir naujausi pokyčiai, susiję su Albanijos pažanga rengiantis stoti į ES. Jame pateikiamas Parlamento atsakas į 2025 m. Komisijos plėtros ataskaitą.

Albanija nuo 2014 m. yra ES šalis kandidatė, 2022 m. liepos mėn. pradėjo stojimo derybas, 2023 m. lapkričio mėn. sėkmingai užbaigė peržiūros procesą ir per rekordiškai trumpą laiką – laikotarpiu nuo 2024 m. spalio 15 d. iki 205 m. lapkričio 17d. atidarė visas derybų skyrių grupes.

Šiais ir kitais metais Albanija turės išlaikyti esamą pagreitį, kad pasiektų savo tikslą pasirengti stojimui į ES iki 2027 m. pabaigos. Tai leistų valstybėms narėms ratifikuoti Albanijos stojimo į ES sutartį iki dešimtmečio pabaigos. Šiuo ateinančiu etapu bus labai svarbu vietoje veiksmingai įgyvendinti priimtas reformas.

Šiame pranešime vertinama Albanijos pažanga demokratinių institucijų, žiniasklaidos laisvės, pilietinės visuomenės dalyvavimo, pagrindinių teisių, teisinės valstybės, socialinių ir ekonominių reformų, aplinkos, regioninio bendradarbiavimo ir užsienio politikos srityse.

Nepaisant padarytos pažangos, Albanija vis dar susiduria su keliais iššūkiais, pavyzdžiui, ji turi įveikti vidaus politinę poliarizaciją ir gerinti politinę kultūrą, stiprinti teisinę valstybę ir konsoliduoti kovos su korupcija reformas.

Šių metų pranešime ypatingas dėmesys skiriamas socialinėms ir ekonominėms reformoms ir pabrėžiama, kad, siekiant, kad plėtra būtų naudinga visoms gyventojų grupėms, labai svarbu vykdyti tikrą socialinį dialogą.

PRIEDAS. GAUTOS INFORMACIJOS DEKLARACIJA

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį pranešėjas pareiškia, kad į savo pranešimą įtraukė su dokumento dalyku susijusią informaciją, kurią, rengdamas pranešimo projektą, gavo iš toliau nurodytų interesų grupių atstovų, kuriems taikomas Tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro[1], arba trečiųjų šalių valdžios institucijų, įskaitant jų diplomatines atstovybes ir ambasadas, atstovų:

1. Interesų grupių atstovai, kuriems taikomas Tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro
2. Trečiųjų šalių valdžios institucijų, įskaitant jų diplomatines atstovybes ir ambasadas, atstovai
Government of Republic of Albania
Members of Parliament of the Republic of Albania

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėjas.

Jeigu sąraše esančių fizinių asmenų tapatybę galima nustatyti pagal jų vardą ir pavardę, jų pareigas arba pagal abu požymius, pranešėjas pareiškia, kad jis atitinkamiems fiziniams asmenims pateikė Europos Parlamento pranešimą dėl duomenų apsaugos Nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), kuriame išdėstytos jų asmens duomenų tvarkymui taikomos sąlygos ir su tuo tvarkymu susijusios teisės.

[1] 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro (OL L 207, 2021 6 11, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).